

Relationele problemen

Blijven financiële prikkels (overheid) noodzakelijk of gaan we zelf aan de slag?

Energie en klimaat hebben grote invloed op elkaar en die relatie dreigt verstoord te raken. In deel 3 van 'De Winst van Duurzaamheid' gaan we in op de relatie tussen energie en klimaat, het beleid en de doelstelling van de overheid en kijken we wat de brainstormsessie tijdens de bestuurdersdag over dit thema heeft opgeleverd. Wat kunnen we zelf doen?

Top-tien energie en klimaat

- Bronwater gebruiken voor reiniging van machines en materieel
- Kantoorverlichting schakelen met bewegingsmelder
- Machines uitrusten met een start-stopsysteem
- Scherpe messen gebruiken
- Medewerkers bewust maken van energieverbruik
- Cursus 'Het Nieuwe Rijden' (laten) volgen
- Toepassen van ledverlichting
- Bedrijfsauto's met A-label gebruiken
- Verwarming twee graden lager zetten
- Airco nooit lager zetten dan vijf graden onder de buitentemperatuur

Om de samenhang tussen energie en klimaat goed te kunnen begrijpen en effectieve oplossingen aan te kunnen dragen, moet eerst duidelijk zijn wat klimaat is en wat er wordt bedoeld met energie. Het klimaat is de gemiddelde weertoestand (temperatuur, windsnelheid, neerslag en temperatuurverschil tussen dag en nacht en tussen de seizoenen) in een bepaald gebied en gezien over een periode van dertig jaar. Onder energie verstaan we in dit artikel het gebruik en de gevolgen van fossiele brandstoffen en elektriciteit. Het probleem is dat we steeds

meer elektriciteit en warmte willen produceren, terwijl de voorraad fossiele brandstoffen (kolen, gas en olie) steeds kleiner wordt. Bovendien draagt het gebruik van fossiele brandstoffen bij aan de luchtvervuiling en vermoedelijk ook aan het broeikas effect door de uitstoot van CO₂. Dit broeikas effect is mede de oorzaak van de opwarming van de aarde. Ergo, het gebruik van energie heeft rechtstreeks invloed op het klimaat. Als we deze invloed willen beperken, zal vermindering van het gebruik ervan en daardoor het beperken van de CO₂-emissie het meeste effect sorteren.

Overheidsbeleid

Het beleid van de overheid kent hierin twee stromen, het klimaatbeleid en het energiebeleid. Het klimaatbeleid richt zich op het tegengaan van de opwarming van de aarde door menselijke invloed. Daarbij is het streven om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal twee graden Celsius, conform het Kopenhagen-akkoord. Het energiebeleid streeft de doelen betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam na. Om dit te bereiken, zijn de volgende doelstellingen voor Nederland in 2020 geformuleerd: een reductie van de broeikasgassen ten opzichte van 1990 met dertig procent, het aandeel hernieuwbare energie op twintig procent van het totaal en een energiebesparing van twee procent per jaar.

Er wordt dus naarstig gezocht naar alternatieve, liefst duurzame energiebronnen, waarover helaas veel maatschappelijke discussie is. Waterkracht is een relatief weinig omstreden energiebron, die in bergachtige gebieden op aarde al eeuwen wordt toegepast. De aanleg van stuwmeren kan echter wel leiden tot spanningen met de plaatselijke bevolking, die gedwongen is te verhuizen. Getijdenenergie is slechts enigszins rendabel op plaatsen waar de zee kust een geschikte vorm heeft en verstoort de natuurlijke getijdebeweging, wat invloed heeft op het milieu. Zonne-energie (duur) en windenergie zijn in principe onuitputtelijk, maar voorlopig nog lang niet voldoende om een volwaardig alternatief voor fossiele brandstoffen te vormen. Kernenergie die wordt gewonnen door kernsplijting kan in principe veel meer energie leveren, maar daaraan kleven bezwaren van het radioactief afval, de potentieel grote rampen bij ongelukken in kerncentrales (al is de kans daarop klein) en het in de hand

De winst van duurzaamheid

werken van de proliferatie van kernwapens. Op de lange termijn ligt beheerste kernfusie in het verschiep als betrekkelijk schone, veilige en vrijwel onuitputtelijke energiebron, maar na tientallen jaren van onderzoek zijn de technische problemen nog lang niet opgelost. Dat is een kwestie van tijd. Er komt een moment dat iedereen een kleine kernfusiereactor in huis heeft die zorgt voor de energievoorziening: warmte, koeling en elektriciteit. Tot die tijd kunnen we natuurlijk zelf ook het een en ander bedenken in de zin van besparen en/of alternatieven.

Wat kunnen we zelf doen?

De cumelasector kan een serieuze rol spelen in het behalen van de Nederlandse regeringsdoelstellingen voor 2020. Vandaar dat tijdens de bestuurdersdag 2011 werd gevraagd om hier eens over na te denken. Aan de hand van zes thema's werden alle bedrijfsprocessen getoetst. Enthousiast en creatief gingen de ondernemers aan de slag. In dit artikel de resultaten van het thema 'Energie en klimaat'. Al snel werd duidelijk dat met kleine ingrepen en geringe investeringen knappe resultaten kunnen worden bereikt.

Het Nieuwe Rijden

Een energiezuinige rijstijl heeft meer voordelen dan brandstof besparen alleen. Denk ook eens aan minder ongevallen, minder ziekteverzuim, minder onderhoud, minder overtredingen, minder afschrijving en minder CO₂-emissie, om maar eens wat te noemen. Ervaringscijfers geven een gemiddelde brandstofbesparing van tien procent. Voor de sector is dit een besparing van circa dertig miljoen euro en een CO₂-reductie van 94.000 ton! Alleen al op de brandstof. Stuur uw medewerkers op cursus en waarschijnlijk is het ook iets voor uzelf. De baten wegen ruimschoots op tegen de kosten.

Start-stopsysteem

Zet de machine uit als deze niet wordt gebruikt. Denk hierbij ook aan de ochtend. Start de motor niet eerder dan dat u ook daadwerkelijk begint. Zet de machine tijdens de schaft uit. Een automatisch start-stopsysteem kan hierbij erg handig zijn. Eén en ander valt of staat met de bewustwording van uw medewerkers over energieverbruik. Doet u het niet voor het milieu, doe het dan in elk geval voor uw portemonnee.

Helmy Coenen adviseur GWW

In deze rubriek behandelen we iedere maand een onderwerp op het gebied van aanbestedingen en het aannemen van werken. Heeft u ook een vraagstuk, laat het CUMELA Nederland weten.

IN KORT BESTEK

Gebruik de Standaard RAW-bepalingen

Beste Jan,

In een project moet ik als onderaannemer grond ontgraven en opladen op een vrachtauto. Het vervoer wordt door de hoofdaannemer zelf verzorgd. Het is een RAW-bestek en in de opdracht staat dat ik mij aan de bepalingen van dat bestek moet houden. De opdrachtgever wil dat ik de ontgraving netjes onder profiel afwerk. Hierover staat echter niets in mijn opdracht of in het bestek. Om grond op een vrachtauto te kunnen laden, moet die een keer extra worden overgeslagen. Voor zowel het profileren als het extra overslaan van de grond wil de opdrachtgever niet betalen.

Beste aannemer,

Een bestek dient alle informatie te bevatten die een calculatie voor de uitvoering van een werk mogelijk maakt, dus een goede technisch inhoudelijke beschrijving met de bijbehorende eisen waaraan het resultaat moet voldoen. Niet alles kan echter in een bestek worden opgenomen, reden waarom uit praktische overwegingen in een RAW-bestek wordt verwezen naar standaardbepalingen: de Standaard RAW-bepalingen versie 2005 of versie 2010. Deze algemeen geldende informatie maakt veel duidelijk en voorkomt discussie tussen u en de hoofdaannemer. Bovendien is dan ook de UAV van toepassing.

In hoofdstuk 22 (Grondwerken, algemeen), paragraaf 2, lid 1, staat: "Onder ontgraven is tevens begrepen het onder profiel afwerken van de ontgraving, voor zover hiervoor geen afzonderlijke besteksposten zijn opgenomen." Die laatste opmerking, na de komma, kom je in de Standaard regelmatig tegen. In dit geval zijn de kosten van afwerken dus voor uw rekening, omdat in het bestek over het onder profiel afwerken niets is opgenomen, maar in de Standaard wel. De Standaard zegt niet hoe u onder profiel moet afwerken. U hoeft niet te poetsen, het afwerken kan met de graafmachine gebeuren. Wat het profiel moet zijn, moet u met uw opdrachtgever afspreken.

Omtrent het laden geeft paragraaf 22.01.04 duidelijkheid: "Onder ontgraven door middel van droog materieel wordt verstaan het door middel van droog materieel verwijderen van grond uit een grondmassa en het deponeren van de verwijderde grond naast de plaats van ontgraving of in respectievelijk op een middel van vervoer." Het zal u nu duidelijk zijn dat de kosten voor extra overslag voor rekening van de hoofdaannemer zijn. Hij kan er natuurlijk ook voor kiezen om voor zijn rekening met rijplaten te gaan werken.

Jan van der Leij
Beleidsmedewerker GWW